

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal

Ügyiratszám: JN/11/00125-8/2015

Ügyintéző: Kerepesi Gábor

Telefon: 56/516-815

Tárgy: károsító helyzet-jelentés

Hiv. szám:

Melléklet:

Jász-Nagykun-Szolnok megye növény-egészségügyi helyzetkép

2015. 07. 01. - 2015. 07. 30. között

Időjárás: Július első és második fele is kemény hőségnapokkal kezdődött. Különösen július második felében, 07.14.-26. között alakultak ki 38 C° maximum hőmérsékletek. Július közepén és legvégén vonult át egy frontzóna, amiből alkalmanként összesen 10-18 mm csapadék esett és valamelyest az évszaknak megfelelő szintre hűlt vissza az hőmérséklet. A talaj felső rétege teljesen kiszáradt. A tárcsás tarlóhántáson kívül más talajmunka nem végezhető jó minőségben. A kánikulai időjárás egyetlen pozitívuma, hogy a betakarítási munkákat 1-2 nap kivételével nem gátolta semmi. Július végére a repce, és szinte az összes őszi és tavaszi kalászos gabona betakarításra került.

Fenológiai állapotok:

- **őszi árpa:** betakarítása befejeződött
- **őszi búza:** betakarítása befejeződött
- **őszi káposztarepce:** betakarítása befejeződött
- **tavaszi árpa:** betakarítása befejeződött
- **napraforgó:** virágzás vége-magképződés
- **kukorica:** címerhányás vége-szemfejlődés
- **lucerna:** harmadik növedéket betakarították
- **magról vetett hagyma:** hagymafej páncélosodik
- **cukorrépa:** gyökérfejlődés
- **burgonya:** gumó növekedés
- **zöldborsó:** betakarítás befejeződött
- **fénymag:** betakarítás
- **mustár:** betakarítás kezdete
- **csonthéjasok:** gyümölcsfejlődés-betakarítás
- **szőlő:** bogyó fejlődés
- **dinnye:** betakarítás
- **szántóföldi paradicsom:** bogyófejlődés
- **fűszerpaprika:** 1.- 2. kötésű paprikák fejlődnek a töveken.

Élelmiszerlánc-biztonsági és Földművelésügyi Főosztály

5000 Szolnok, Verseghy u. 9. 5001 Szolnok, Pf. 16. Telefon: (56) 424 744 Fax: (56) 429 745
e-mail: jasz-megye@nebih.gov.hu Honlap: www.kormanyhivatal.hu

Károsító-helyzet:

Őszi árpa: Július elején befejeződött az aratása. Termőhelytől és ráfordítástól függően igen szórt termésátlagokkal, jó minőségben (3-8 tonna/ha). Összességében az előzetesen várt eredményeket jóval felülmúlta. A táblákról tárolóba került termény növényegészségügyi szempontból kiváló minőségű. A fuzáriumos szemek aránya minimális. Ez a tenyészidőszakban átlagosan 2 alkalommal kijuttatott gombaölő szereknek és az érés időszakában uralkodó száraz meleg időjárás következménye.

Őszi búza: Július első hetében elkezdődött a betakarítása és július végén be is fejeződött. A betakarítást egy esőnap zavarta csak. A betakarított termés a vártakat meghaladta (4-7 t/ha között alakult a termés). A betakarított termés jó minőségű, 70-80 %-a euro- és malmi minőségű. Növényegészségügyi szempontból is jó minőségű a tárolókba került termény. Fuzáriumos szemek minimálisan találhatók, és a tárolókba került termény víztartalma 10-11 %. A raktárban kialakuló fuzárium fertőzés valószínűsége így igen kicsi.

Őszi káposztarepce: Július első felében befejeződött a betakarítása. A termésátlagok a tenyészidőszak ismert problémái miatt (aszály) igen szórtan alakultak (1-3 t/ha között).

Tavaszi árpa – Fénymag- Zab: Sajnos ezek a tavaszi vetésű növények károsodtak legjobban a tavasz és a nyárelő során. Későn lehetett vetni a belvizek miatt. Virágzásuk egybe esett az első kánikulai napokkal. A növények kicsik maradtak, hiányosan termékenyültek a virágok. A szemek is gyengén telítődtek. A betakarított termésátlagot az 1-2 t/ha között mozognak.

Napraforgó: Az utolsó vetések is elvirágoztak. A kánikulai időjárás a napraforgót károsította legkevésbé. Sclerotinia fertőzés szártőn kisebb, mint 1 %-on maradt július folyamán. Diaporthe fertőzés július elején elindult az alsó leveleken. A július második felében beállt 10 napos 38-40 C°-os hőségben a fertőzött levelek a gombával együtt beszáradtak mielőtt elérték volna a bélszövetet. Külön védekezést igénylő levéltetű fertőzés sem alakult ki. Peronoszpora primer és szekunder fertőzése a tövek 1-2 %-át érinti. Poloskák fertőzöttségi szintje 3-5 db/tányér. Botritisz fertőzöttség a tányérok 2-3%-át érinti. Összességében a napraforgók egészségesek, átlagosan fejlettek.

Kukorica: Július folyamán elvirágoztak mind az árukukorica, mind a vetőmag kukoricatáblák. A kánikulában virágzó vetőmag előállításoknál tapasztalható termékenyülési probléma. A megye Jászsági könnyű homok talajain a kánikulában erős növény száradás alakult ki: (Pusztamonostor-Jászfényszaru-Jászfelsőszentgyörgy). A tenyészidőszakban az alsó leveleken volt tapasztalható közepes mértékű földibolha és atka károsítás. Kukoricamolylepke fertőzöttségi szintje 5-10 % között változik (tábla és elővetemény függvényében). Gyapottok bagolylepke lárva 10%-os fertőzöttséget mutat.

Lucerna: A harmadik növedéket is felbálázták. A magnak meghagyott második növedéken a csigák és benne a szemek még zöldek. A lucerna rovarkártevők egyedszáma nem éri el a védekezési küszöb értékét.

Cukorrépa: A termelők fő célja a levélfelület megóvása és a folyamatos gyökérfejlődés biztosítása. Aki tudja öntözi, lombtrágyákkal és gombaölő készítmények kijuttatásával mindent megtesznek a töretlen növényfejlődésért. Cerkospora levélfertőzést egyik táblán sem tapasztaltunk. Lisztharmat okoz 2%-os levélfelületi borítást.

Fűszerpaprika: Az első és második kötésű paprikák fejlődnek a szárazon. Bagolylepke lárva fertőzést egyik táblában sem tapasztaltunk. Levéltetvek okozta növényfelület károsítás gyenge mértékű (kisebb mint a levélfelület 2 %-a). Baktériumos betegségek közül a Xanthomonas okozta levélhullás a levélfelület 3%-át érintette. Pseudomonas termés-rothadás a termés 1%-án látható.

Hagyma: A magról vetett hagymák fejesednek. Folyamatos öntözéssel lehet életben tartani. A tavaszi vetésű hagymákban folyamatosak a peronoszpora elleni védekezések. A védekezések ellenére a levélfelület 5-10%-át károsította a peronoszpora. Egy magnak termesztett táblán észleltünk a levélfelület 10%-át meghaladó fertőzést. Hagymalégy okozta fertőzés a tövek 2%-át érinti.

Burgonya: A korai burgonyák betakarítása a piaci igényeknek megfelelően folyamatos. A kései burgonyák szára is eldőlt. Folyamatos öntözéssel lehetett a növényeket „életben” tartani. Ralstonia solanacearum és Clavibacter michiganensis fertőzést egyik táblában sem találtunk. A burgonyavész a kései vetésű táblákat érintette 5% körüli lombvesztést okozva.

Dinnye: Folyamatos a betakarítása. Fuzáriumos hervadás elvétve fordul elő a dinnyékben. A tripszek és az atkák okozta károsítás a kánikulában felerősödött. A levélfelület 10-15 %-a száradt le a szívogatás következtében.

Paradicsom: Szántóföldi ipari paradicsomon az első bogyók elkezdtek érni. Folyamatos öntözéssel és tápoldatozással lehetett a kánikulában életben tartani. Folyamatos a fitoftóra és baktériumos betegségek elleni preventív védekezések. A fitoftóra 3% körüli levélvesztést okozott eddig. Alternária és a Septoria 2%-os szinten fertőzi az állományokat.

Őszibarack-Szilva: Betakarítása folyamatos. Gyümölcsmolyok ültetvényben a termés 2%-át fertőzik. Szórványban és házi kertekben nem ritka 30-40%-os gyümölcsfertőzés, ami a korai gyümölcshullást okozza.

Szőlő: A korai csemegeszőlők érnek. A kései szőlőkben a peronoszpóra és lisztharmat elleni védekezések az előrejelzésekre alapozottan folyamatosak.

Alma: Az almamoly a gyümölcsök 3%-át fertőzi. Lisztharmat 10% körüli levélvesztést okoz az ültetvényekben. Varasodás a levélfelület 2-3%-át fertőzi.

Szolnok, 2015.augusztus 4.

Tisztelettel:

Holló László

főosztályvezető-helyettes

s.k.